

Про те, як пандемія змінила не тільки закупівлі з ознакою COVID-19, а й умови ТД

Сьогодні пропонуємо до розгляду цікаве рішення Постійно діючої адміністративної колегії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія) щодо закупівлі, в якій виконавчий комітет «К» міської ради **при придбанні послуг з охорони приміщень встановив вимогу щодо документального підтвердження саме керівником підприємства знань з питань охорони праці та пожежної безпеки** (з обов'язковою відміткою про проходження інструктажу з дотримання вимог законодавства про захист населення не тільки від інфекційних хвороб, а й при COVID-19).

Така вимога, на думку замовника, відповідатиме не тільки чинному законодавству, а й сприятиме покращенню отриманих послуг, але таку вимогу учасник цієї процедури закупівлі вважає дискримінаційною. Що скаже Колегія? Подивимось у рішенні Колегії від 24.01.2022 № 1366, оголошення № [UA-2021-12-30-001811-a](#) (ДК 021:2015 — 79710000-4 «Охоронні послуги»).

Умови тендерної документації: відповідно до пункту 5 розділу 3 тендерної документації учасник на підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям замовника повинен у складі своєї тендерної пропозиції надати на керівника підприємства сканкопії оригіналів або завірених копії витягів з протоколу (посвідчень) про перевірку знань з питань охорони праці, про перевірку знань з питань пожежної безпеки, про перевірку знань з правил надання домедичної допомоги (з обов'язковою відміткою про проходження інструктажу з дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19).

Посвідчення мають бути видані навчальним закладом, що згідно з чинним законодавством має право надання відповідних послуг. Також учасник має надати витяг з протокольного засідання комісії цього закладу про отримання керівником підприємства вищезазначених знань.

Позиція скаржника. Ця вимога є дискримінаційною та обмежує коло учасників, які зможуть взяти участь у процедурі закупівлі, з огляду на таке:

ні постанова КМУ від 09.12.2020 № 1236, ні Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 06.04.2000 № 1645-III, ні жоден інший нормативно-правовий акт не передбачають обов'язкового проходження навчання та перевірки знань з надання першої долікарської допомоги та дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19, працівниками суб'єктів охоронної діяльності та працівниками інших підприємств;

замовником не надано можливості підтвердити проходження інструктажів з надання

першої долікарської допомоги, дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19, іншим документом, наприклад журналом проведення інструктажів або інструкцією, затвердженою на підприємстві;

неможливість організувати навчання та перевірку знань із тих нормативно-правових актів (інструкцій, положень), які не є затвердженими центральними або місцевими органами виконавчої влади;

в Україні відсутні нормативно-правові акти, які б передбачали перевірку знань з надання першої долікарської допомоги та дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19. Відповідні інструкції можуть розроблятися безпосередньо на підприємстві, однак підтвердженням проходження працівниками відповідного інструктажу є запис у журналі інструктажів або гарантійний лист, наданий учасником.

Позиція замовника: вимога про обов'язковість надання у складі тендерної пропозиції на керівника підприємства оригіналів або завірених копій витягів з протоколу (посвідчень) про перевірку знань з правил надання домедичної допомоги (з обов'язковою відміткою про проходження інструктажу з дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19) встановлено відповідно до Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», постанови Кабміну «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» від 11.03.2020 № 211.

Крім того, навчання з питань надання першої допомоги потерпілим у разі нещасного випадку здійснюється згідно з Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженим наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про охорону праці» від 14.10.1992 № 2694-XII працівники під час прийняття на роботу і в процесі роботи повинні проходити за рахунок роботодавця інструктаж, навчання з питань охорони праці, з надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварії. Найчастіше ці інструктажі проводять самі фахівці з охорони праці.

Необхідність **отримання керівником підприємства знань з питань охорони праці та пожежної безпеки виникає** відповідно до Закону України «Про охорону праці», Кодексу цивільного захисту України, Правил пожежної безпеки, Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», **з огляду на те, що до обов'язків посадових осіб підприємств, установ та організацій**

належить виконання заходів пожежної безпеки та забезпечення умов охорони праці.

Позиція Колегії: замовник не довів необхідності встановлення наведеної вище умови тендерної документації. За таких умов взяти участь у процедурі закупівлі зможуть лише ті учасники, що зможуть надати сканкопії оригіналів або завірени копії саме витягів з протоколу (посвідчень) про перевірку знань з правил надання домедичної допомоги саме керівника підприємства (з обов'язковою відміткою про проходження інструктажу з дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19), що є дискримінаційним щодо інших учасників, у тому числі скаржника.

Враховуючи вищевикладене, замовник повинен усунути наведені вище невідповідності шляхом внесення відповідних змін до тендерної документації в цій частині.

Коментар редакції. З метою уникнення зайвих затягувань торгів через процедуру оскарження замовникам слід більш виважено підходити до складання тендерної документації та кваліфікаційних вимог. Звичайно, кожен тендер особливий та вимагає індивідуального підходу до учасників. Однак, встановивши умову надання на керівника підприємства сканкопій оригіналів або завірених копій витягів з протоколу (посвідчень) про перевірку знань з питань охорони праці (з обов'язковою відміткою про проходження інструктажу з дотримання вимог законодавства про захист населення від інфекційних хвороб, у тому числі при COVID-19), будьте готові не тільки нормативно обґрунтувати правомірність своїх дій, а й довести необхідність встановлення такої вимоги.

У свою чергу професійно обґрунтоване оскарження до Антимонопольного комітету України дискримінаційних вимог, доведення фактичного порушення принципу недискримінації та наявності причинно-наслідкового зв'язку між діями замовника і порушенням прав скаржника сприяло задоволенню скарги та стало надійним засобом захисту прав учасника процедури закупівлі.

Додатково на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua):

[«Нові правила закупівель з ознакою COVID-19»;](#)

[«Алгоритм проведення спрощеної закупівлі з 26.06.2021»;](#)

[«Строк дії договору про COVID-закупівлю»;](#)

[«Стаття 631 ЦКУ в закупівлі з ознакою COVID-19».](#)